

Petite doxographie éthique = DL X, 117-121 - éd. Hicks

Auteur(s) : Diogène Laërce

Les folios

En passant la souris sur une vignette, le titre de l'image apparaît.

3 Fichier(s)

Mots clés

[Hicks, Robert Drew \(1850-1929\)](#)

Comment citer cette page

Diogène Laërce, Petite doxographie éthique = DL X, 117-121 - éd. Hicks, 1925

Department of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle)

Consulté le 14/02/2026 sur la plate-forme EMAN :
<https://eman-archives.org/Epicurei/items/show/8>

Copier

Présentation du document

Date1925

Mentions légales

- Responsabilité éditoriale : Department of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Texte : Domaine public

Editeur de la ficheDepartment of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle)

Contributeur(s)Giovacchini, Julie

LangueGrec ancien

SourceVoir description du texte : [CIRIS](#)

Contenus reliés

Ce document n'a pas de relation indiquée avec un autre document du projet.□

Description du document

Description Voir description détaillée de l'édition : [CIRIS](#)

Notice créée par [Julie Giovacchini](#) Notice créée le 23/06/2021 Dernière modification le 19/05/2022

116 σίας ταύτας ἐπιτελεῖ. οὐδὲ γὰρ εἰς τὸ τυχὸν ζῶον, κἂν εἰς μικρὸν χαριέστερον εἴη, ἢ τοιαύτη μαυρία ἐμπέσοι, μὴ ὅτι εἰς παντελῇ εὐδαιμονίαν κεκτημένον.

“ Ταῦτα δὴ πάντα, Πυθόκλεις, μνημόνευσον· κατὰ πολὺ τε γὰρ τοῦ μύθου ἐκβήσῃ καὶ τὰ ὁμογενῇ τούτοις συνορᾶν δυνήσῃ· μάλιστα δὲ σεαυτὸν ἀπόδος εἰς τὴν τῶν ἀρχῶν καὶ ἀπειρίας καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις θεωρίαν, ἔτι τε κριτηρίων καὶ παθῶν, καὶ οὐ ἔνεκεν ταῦτα ἐκλογιζόμεθα· ταῦτα γὰρ μάλιστα συνθεωρούμενα ῥαδίως τὰς περὶ τῶν κατὰ μέρος αἰτίας συνορᾶν ποιήσει. οἱ δὲ ταῦτα μὴ καταγαπήσαντες ἢ μάλιστα οὐτ’ εἰς αὐτὰ ταῦτα καλῶς συνθεωρήσαιεν οὔτε οὐ ἔνεκεν δεῖ
 117 θεωρεῖν ταῦτα περιποιήσαντο.” ταῦτα αὐτῷ καὶ περὶ τῶν μετεώρων δοκεῖ.

Περὶ δὲ τῶν βιωτικῶν καὶ ὅπως χρῆ τὰ μὲν ἡμᾶς αἰρεῖσθαι, τὰ δ’ ἐκφεύγειν, οὕτως γράφει. πρότερον δὲ διέλθωμεν ἃ τε αὐτῷ δοκεῖ περὶ τοῦ σοφοῦ καὶ τοῖς ἀπ’ αὐτοῦ.

Βλάβας ἐξ ἀνθρώπων ἢ διὰ μῖσος ἢ διὰ φθόνον ἢ διὰ καταφρόνησιν γίνεσθαι, οὐ τὸν σοφὸν λογισμῷ περιγίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸν ἅπαξ γενόμενον σοφὸν μηκέτι τὴν ἐναντίαν λαμβάνειν διάθεσιν μηδὲ πλάττειν ἐκόντα· πάθει μᾶλλον συσχεθήσεσθαι· οὐκ ἂν ἐμποδίσαι πρὸς τὴν σοφίαν. οὐδὲ μὴν ἐκ πάσης σώματος ἕξως σοφὸν γενέσθαι ἂν οὐδ’ ἐν παντὶ ἔθναι.

* Between the letter to Pythocles and that to Menocceus come excerpts (§§ 117-120) dealing with the wise man as

DIOGENES LAERTIUS

118 κᾶν στρεβλωθῇ δ' ὁ σοφός, εἶναι αὐτὸν εὐδαίμονα·
μόνον τε χάριν ἔχειν τὸν σοφόν, καὶ ἐπὶ φίλοις καὶ
παροῦσι καὶ ἀποῦσιν ὁμοίως διὰ τε λόγου¹ «καὶ
διὰ πράξεως». ὅτε μέντοι στρεβλοῦνται, ἐνθα καὶ
μύζει καὶ οἰμώζει. γυναικί τ' οὐ μιγήσεσθαι τὸν
σοφόν ἢ οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσιν, ὥς φησι Διογένης
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Ἐπικούρου ἠθικῶν δογμάτων.
οὐδὲ κολάσειν οἰκέτας, ἐλεήσει μέντοι καὶ συγ-
γνώμην τινὶ ἔχειν τῶν σπουδαίων. ἐρασθήσεσθαι
τὸν σοφόν οὐ δοκεῖ αὐτῷ· οὐδὲ ταφῆς φροντιεῖν·
οὐδὲ θεόπεμπτον εἶναι τὸν ἔρωτα, ὥς Διογένης
ἐν τῷ δωδεκάτῳ φησίν. οὐδὲ ῥητορεύσειν καλῶς.
συνουσίαν δὲ φασὶν ὀνῆσαι μὲν οὐδέποτε, ἀγαπητὸν
δὲ εἰ μὴ καὶ ἔβλαψε.

119 Καὶ μηδὲ καὶ γαμήσειν καὶ τεκνοποιήσκειν τὸν
σοφόν, ὥς Ἐπίκουρος ἐν ταῖς Διαπορίαις καὶ ἐν
τοῖς Περὶ φύσεως. κατὰ περίστασιν δέ ποτε βίου
γαμήσειν. καὶ διατραπήσεσθαι τινας. οὐδὲ μὴν
ληρήσειν ἐν μέθῃ φησὶν ὁ Ἐπίκουρος ἐν τῷ Συμ-
ποσίῳ. οὐδὲ πολιτεύσεσθαι, ὥς ἐν τῇ πρώτῃ Περὶ
βίων· οὐδὲ τυραννεύσειν· οὐδὲ κυριεῖν, ὥς ἐν τῇ
δευτέρῃ Περὶ βίων· οὐδὲ πτωχεύσειν. ἀλλὰ καὶ
πρωθέντα² τὰς ὀφείας μὴ ἐξάξει³ αὐτὸν τοῦ βίου,
ὥς ἐν τῇ αὐτῇ φησι. καὶ λυπηθήσεσθαι δὲ τὸν
σοφόν, ὥς ὁ Διογένης ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Ἐπιλέκτων·
καὶ δικάσεσθαι· καὶ συγγράμματα καταλείψειν·

120 οὐ πανηγυριεῖν δέ· καὶ κτήσεως προνοήσεσθαι

¹ ἀπὸ codic. : corr. et suppl. Ux.

² παρωθείς vulg. : corr. Bywater.

³ μετέξει vel μετέσει codic. : corr. Bywater.

⁴ i.e. by suicide, as recommended by the Stoics (supra, vii. 130).

καὶ τοῦ μέλλοντος. φιλαγρήσειν. τύχῃ τ' ἀντιτάξεσθαι, φίλον τε σὺδένα προήσεσθαι.¹ εὐδοξίαν ἐπὶ τοσοῦτον προνοήσεσθαι, ἔφ' ὅσον μὴ καταφρονήσεσθαι· μᾶλλον τε εὐφρανθήσεσθαι τῶν ἄλλων ἐν ταῖς θεωρίαις.

Εἰκόνας τε ἀναθήσειν. <εὖ> εἰ ἔχοι, ἀδιαφόρως ἂν σχολίῃ. μόνον τε τὸν σοφὸν ὀρθῶς ἂν περὶ τε μουσικῆς καὶ ποιητικῆς διαλέξεσθαι· ποιήματά τε ἐνεργείᾳ οὐκ ἂν ποιῆσαι. οὐ κινεῖσθαι τε ἕτερον ἑτέρου σοφώτερον. χρηματιεῖσθαι τε, ἀλλ' ἀπὸ μόνης σοφίας, ἀπορήσαντα. καὶ μόναρχον ἐν καιρῷ θεραπεύσειν. καὶ ἐπιχαρήσεσθαι τινι ἐπὶ τῷ διορθώματι· καὶ σχολὴν κατασκευάσειν, ἀλλ' οὐχ ὥστ' ὀχλαγωγῆσαι· καὶ ἀναγνώσεσθαι ἐν πλήθει, ἀλλ' οὐχ ἐκόντα· δογματιεῖν τε καὶ οὐκ ἀπορήσειν· καὶ καθ' ὕπνους δὲ ὁμοιον ἔσεσθαι, καὶ ὑπὲρ φίλου ποτὲ τεθνήξεσθαι.

Δοκεῖ δ' αὐτοῖς ἀμαρτήματα ἄνισα εἶναι. καὶ τὴν ὑγίειαν τισὶ μὲν ἀγαθόν, τισὶ δ' ἀδιάφορον. τὴν δὲ ἀνδρείαν φύσει μὴ γίνεσθαι, λογισμῷ δὲ τοῦ συμφέροντος· καὶ τὴν φιλίαν διὰ τὰς χρείας· δεῖν μέντοι προκατάρχεσθαι (καὶ γὰρ τὴν γῆν σπεύρομεν), συνίστασθαι δὲ αὐτὴν κατὰ κοινωνίαν τοῖς ταῖς ἡδοναῖς ἐκπεπληρωμένοις).

- 121 Τὴν εὐδαιμονίαν διχῇ νοεῖσθαι, τὴν τε ἀκροτάτην, οἷα ἐστὶ περὶ τὸν θεόν, ἐπίτασιν οὐκ ἔχουσαν· καὶ τὴν <κατὰ τὴν> προσθήκην καὶ ἀφαίρεσιν ἡδονῶν. Μετιτέον δ' ἐπὶ τὴν ἐπιστολήν.

¹ εὐδοξίαν codic. : corr. Bignone.

* Cf. Philodemus, *Περὶ εὐεργεσιῶν* (Us. p. 258).

* The transposition of this paragraph is due to Bignone (p. 214, notes 3, 4).